

DIDÀCTICA DE LA INTERCOMPRESIÓ EN LLENGÜES ROMÀNIQUES

Autor: Martine Le Besnerais

Departament: Filologia francesa i romànica

Centre: Lletres

E-mail: mbesnerais@seneca.uab.es

Coautors: Éric Martin

La didàctica de les LE ha sigut objecte de diferents corrents teòrics i metodològics amb la finalitat de millora de la pràctica docent. Amb la globalització i multiplicació de les situacions de comunicació plurilingüe, s'ha enfocat cap a orientacions més pragmàtiques, funcionals i allunyades de conceptes dogmàtics. L'objectiu de la investigació del programa Lingua que vem portar a terme amb 7 universitats europees va ser dotar la pedagogia d'eines i recursos on line que possibilitin un entrenament eficient a la comunicació plurilingüe. La seva base teòrica és la competència que té tot locutor per entendre llengües pròximes a la seva, sempre que disposa del context comunicatiu adient: una immersió en el món lingüístic i cultural "estranger" i l'assessorament en nous hàbits de comunicació plurilingüe. La plataforma que permet aquest nou aprenentatge (www.galanet.eu) esta sent utilitzada a tot el món romanofón des de la fi del 2004, amb un éxit sorprenent. Els aprenents participen a forums plurilingües programats en etapes diferenciades que culminen un dossier de premsa, a chats plurilingües associats a recursos didàctics de suport a la intercomprensió i recursos lingüístics descriptius i contrastius dels sistemes. Els resultats obtinguts pels centres que participen conjuntament cada semestre a la formació han permès evidenciar la pertinència d'una metodologia que fomenta estratègies cognitives pròpies de tot aprenentatge, i.e., assimilació/dissimilació, anticipació/deducció/comprobació, comparació/generalització. Aquests conceptes s'apliquen empíricament però no es plantejan mai com una pedagogia: l'aprenentatge dels idiomes és una competència molt avans de ser uns continguts. La metodologia és extrapolable a altres famílies de llengües, com les germàniques o eslaves i constitueix un fer de lance per a l'ensenyament/aprenentatge dels idiomes en general, sovint abordat en termes de continguts i no en termes de competències cognitives.

OBJECTIUS:

Els objectius didàctics de la formació en intercomprensió entre llengües romàniques és potenciar unes estratègies d'aprenentatge que tots els professors de llengües estrangeres coneixen de forma empírica però que no s'han formalitzat mai en termes de conceptes teòrics, pedagògics, recursos metodològics, eines d'aprenentatge, exercitació i entrenament. Al final de la formació completa prevista a la plataforma, l'alumne és capaç d'abordar i comprendre textos de premsa o textos d'intercanvis escrits en llengua estrangera pel simple biaix de la actualització d'estratègies personals fomentades pel responsables de la formació o amb la posada en pràctica de l'anàlisi contrastiu

sistematitzat als recursos d'aprenentatge. Després d'aquesta formació, l'alumne posseeix de retruc una preparació vàlida per l'aprenentatge de qualsevol idioma.

2. DESCRIPCIÓ DEL TREBALL

L'assignatura "Intercomprensió entre llengües romàniques" s'imparteix a la Universitat Autònoma de Barcelona en el marc de les assignatures optatives de Universitat. S'hi inscriuen alumnes que volen fer intercanvis Erasmus o programen un stage de recerca en un Centre estranger de l'àmbit lingüístic romanòfon, com França, Quebec, Bèlgica o Suïssa, Itàlia o Portugal. Consta de tres hores setmanals en presencial i de un temps variable d'aprenentatge en autonomia per totes les activitats d'intercanvis i de comunicació purilingüística a través dels fòrums i a través dels chats en hores concertades amb els altres membres dels equips estrangers. La curricularització d'aquesta formació té diferents contextos segons els Centres estrangers que hi participen. Poden formar part de la programació de les carreres de llengües estrangeres aplicades (com és el cas de l'Université Stendhal de Grenoble a França), poden inscriure's en el marc dels màsters (com és el cas de la Universitat Computense de Madrid o en el marc de les classes de traducció i interpretació, de les classes de llengua estrangera dels Instituts d'ensenyança superior, com és el cas a Pisa, del cursus dels centres d'idiomes estrangers, com és el cas de l'Aliança francesa europea de Brussel·les, dels treballs d'investigació dels alumnes de Batxillerat com és el cas dels estudiants adscrits al programa Argo, etc.

2.1 Estapes de la formació

Una sessió de formació consta de diferents fases i etapes dirigides per uns formadors i uns animadors que velen pel bon funcionament de les eines i de la comunicació :

- Concertació dels equips que participaran a una sessió amb els seus alumnes (data d'inici i de conclusió de la sessió, dies i hores en modalitat presencial, dies i hores de disponibilitat on line, calendari acadèmic, ...)
- Inici de les sessions amb una preparació i presentació teòrica de la formació
- Familiarització amb les eines informàtiques de la plataforma
- Presentació de cada un dels membres amb una fitxa multimedia representativa del seu perfil
- Inici dels fòrums amb la ajuda dels animadors i l'intercanvi de documents electrònics mes extensos (la intercomprensió és la facultat d'un locutor d'entendre una llengua estrangera sense un entrenament previ i de fomentar la comprensió de l'interlocutor amb estratègies específiques, fent servir ambdós la llengua pròpia.
- Sessions de chats per a agilitar la comunicació i fomentar explicacions metalingüística
- Exercitació i entrenament a la intercomprensió o comprensió creuada amb els mòduls didàctics de cadascun dels idiomes abordats

III Jornada d'Innovació Docent 2006

- Sistematització de les semblances i dels trets específics dels sistemes de llengües amb la consulta i l'anàlisi contrastiu de llistes de morfemes, de correspondències grafia-fonia

2.2 Funcions dels membres dels equips adscrites

2.2.1 El responsable de la sessió

- dinamitza el treball dels equips
- dicta els plaços de realització de les fases de la sessió, obra i tanca aquestes fases
- regula els intercanvis en la mesura en que els coordinadors no poden resoldre conflictes
- escull, en funció del perfil i de la participació uns redactors per a cada equip que coordinaran la redacció d'un dossier de premsa

2.2.2 El coordinador local

- Es responsabilitza de crear els equips locals, inscriure els estudiants i nomenar els animadors en cada un dels equips. Pot designar-se ell mateix animador del seu equip
- organitza amb el concurs dels animadors el desenvolupament de la sessió (dates, local i material, disponibilitat de la xarxa ...), resol els problemes a nivell local (moderació dels fòrums, per exemple) i amb la col·laboració dels animadors.

2.2.3 L'animador

- es responsabilitza del treball i del seguiment del programa per part dels estudiants
- incita i anima, via e-mail, els estudiants a participar als intercanvis (fent ús dels filtres del correu electrònic per a dirigir-se personalment o globalment als membres del seu equip)
- limita les seves intervencions en els fòrums reservats als estudiants, centrant-se en problemes de forma, de coherència amb els temes tractats o donant pistes per a la comprensió.
- orienta els estudiants cap a uns recursos lingüístics de la plataforma o cap a uns mòduls d'exercitació de la comprensió escrita i oral, organitza el treball presencial i a distància

2.3 Les funcions de l'equip de redacció encapçada pels redactors

- Proposa una primera versió de les rubriques dels dossier de premsa durant la penúltima fase dels fòrums (cada equip es fa càrrec d'una rubrica que es un dels subtemes del tema escollit i discutit en els fòrums)
- Al principi d'aquesta fase, l'equip de redacció obra una discussió per a definir els subtemes o rúbriques del tema discutit en els fòrums. Al final d'aquesta fase i en funció dels debats i de la repartició del treball de redacció, cada equip diposita la seva rúbrica que constituirà la seva contribució al dossier global que reflecteix i enriqueix els debats dels fòrums sobre un tema central escollit i votat a principi de la formació.
- El redactor o el coordinador central anima un últim fòrum per a recollir les avaluacions i impressions de cada un dels estudiants i participant a la sessió de formació a la intercomprensió

3. Entorn gràfic

3. RESULTATS I/O CONCLUSIONS

Els alumnes han canviat la seva percepció d'aprenentatge d'un idioma que no els hi és propi. Es basen sempre amb aquests referents per abordar noves estructures i nous conceptes :

- El saber universal compartit,
- La transparència lèxica, morfològica i sintàctica
- L'anàlisi del context i de la situació de comunicació
- La apropiació personalitzada del sistema lingüístic utilitzant estratègies específiques en relació amb la seva experiència lingüística (els idiomes genèticament aparentats constitueixen un conjunt d'elements a ensamblar. La dificultat mimba de forma exponencial amb el nombre d'elements identificats)

4. BIBLIOGRAFIA

BLANCHE-BENVENISTE, Claire et al.- EuRom4, méthode d'enseignement simultané des langues romanes.- Firenze : La Nuova Italia, 1997.- 762 p.

DABENE, Louise et al.- Programme européen d'entraînement à l'intercompréhension entre locuteurs de langues voisines : Projet Galatea.- La pluralité linguistique, actes du XXème Congrès mondial FIPLV.- les Langues Modernes, 1/2001, APLV, pp. 65-71.

DEGACHE, Christian (éd.).- Intercompréhension en langues romanes. Du développement des compétences de compréhension aux interactions plurilingues, de Galatea à Galanet.- Lidil, décembre 2003, n°28, 208

III Jornada d'Innovació Docent 2006

KISCHEL, Gerard (éd.).- Eurocom – Mehrsprachiges Europa durch Interkomprehension in Sprachfamilien, EuroCom – Une Europe plurilingue par l'intercompréhension dans les familles de langues, Actes du congrès international en l'Année européenne des langues 2001.- Hagen : Fernuniversität, 2002.- 496 p.

MEISSNER, Franz-Joseph., MEISSNER, Claude, KLEIN, Horst, STEGMANN, Tilbert.- Introduction à la didactique de l'eurocompréhension, EuroComRom. Les sept tamis. Lire les langues romanes dès le début, Aachen : Shaker-Verlag, 2004.
<http://www.uni-giessen.de/~gb1041/plurling/esquisse.pdf>

Referències internet sobre la'intercompréhension :

Galanet : www.galanet.be

Page d'accès aux sites : <http://galanet.free.fr>

EuroCom : www.eurocomcenter.de , www.eurocom-frankfurt.de

IGLO project : www.hum.uit.no/a/svenonius/lingua/index.html

Site Union Latine: <http://dpel.unilat.org/DPEL/Creation/Ir/indexEs.asp>